ſoluere ꝑ iuſticiã: vt ſic hõ ꝑ integrũ ſatiſ/faceret deo: ⁊ faceret iuſticiã de ſeipo. Sz illud tale hõ nunq̃ꝫ potuiſſet hr̃e ꝑ ſeipꝫ: niſi deꝰ ꝑ purã ſuam miſcdiam tribuiſſet hoi: Vt ḡ deꝰ placari poſſet ab hoie: ⁊ hõ hr̃et cũ q̄ placaret deũ et irã ſuã. deus dedit gratis homĩ illud qđ hõ deberet deo ex debito reddere. dedit deꝰ homĩ ⁊ toti nature humane nouũ hoiem: q̄ eſſet ma/ioꝛ hoie: q̄ ſatiſfaceret ꝓ hoie: q̄ hr̃et in ſe illud qđ ſuꝑaret om̄e debitũ qđ hõ ſolue re debet. q̄ cũ nihil ꝓ ſe deberet: ſolueret ꝓ aliis. q̄ quidẽ debebãt ⁊ vñ ſoluerẽt nõ habebant. Dedit enĩ natura hũana deo ĩ illo hoie ſponte: et nõ ex debito qđ ſuum erat: vt ſe redimeret in aliis hoibꝫ. in q̄bꝫ qđ ex debito exigebat̃ reddere non habe/bat. Quid ḡ põt intelligi et cogitari miſe/ricordius q̃ꝫ iſtud. ſ. ꝙ deus pr̃ dicit hoĩ peccatori dãnato eternis tormẽtis: et nõ habenti vnde ſe redimat. accipe vnigeni/tũ meũ. ſ. xp̄m ieſum vex deũ et hoiem: ⁊ da ipm ꝓ te. Et ipe filius ieſus xp̄s dicit hoi: Tolle me et redime teipm. Hoc enĩ dicunt qñ vocant hoies ad fidẽ xp̄ianaꝫ: et trahunt vt veniãt ad tantam grãm. Et q̄d etiã iuſtius p̃t cogitari: q̃ꝫ ꝙ ille dimittat om̄e debitũ cui dat̃ pciũ maiꝰ q̃ꝫ om̄e debitũ: ſi tñ detur cũ debito affectu: et cũ modo q̄ dari debet. Et ſic hõ iuſtiſſime liberat̃ a ſua obligatiõe. et ſatiſfacit iuſticie dei: et deꝰ ꝑ iuſticiã ſaluat hoiem. Et ſic ſit in h̃ veriſſima iuſticia: et tñ cũ h̃ eſt ibi ſũma miſcdia. q̄a deꝰ homĩ ꝓmo ꝑ ſolaꝫ miſcdiam illũ qui eũ liberaret dedit: et illum q̄ tolleret iniuriã et offenſam dei.

Hic ponit̃ cõpoſitio inter ieſum xp̄m crucifixũ ⁊ hoiem ꝑditũ ⁊ lapſuꝫ. ⁊ q̃lit̃ ſe habent inter ſe. et oñdit̃ q̄ ſunt illa q̄ hõ ꝑditꝰ recipit a xp̄o: et q̃liter recipiat.

Titulus. cclxxiij.

QUoniaꝫ autẽ ꝓpter h̃ q2 hõ erat ꝑditꝰ: coꝛruptus: lapſus ⁊ deuiatꝰ indigebat de neceſſitate nouo hoie q̄ eſſet deꝰ ⁊ hõ: q̄ moꝛtẽ reciꝑet ꝓ hoie. ⁊ q̄ſiuimus illum hoiem ꝑ longũ ꝓceſſum. et finaliter ꝑ dei grãꝫ reppermꝰ iã euꝫ eſſe. et ꝙ hic ẽ ieſus xp̄s a iudeis crucifixꝰ. poſtq̃ꝫ ḡ ille homo tam neceſſariꝰ hoibꝫ iam exiſtit: reſtat modo videre q̃liter hõ q̄ eſt iã lapſus et coꝛruptꝰ ab ipo recipiat oĩa illa quibꝰ indiget. Vñ in ieſu xp̄o ſunt oĩa illa q̄bꝰ hõ indiget. et ideo reſtat ꝙ hõ reſtauret̃ ⁊ reparet̃ de facto. Poſtq̃ꝫ remediũ iã eſt et medicia parata eſt: reſtat applicare ad o/pus. Quid enĩ ꝓficeret medicina ſi infirmo nõ applicaret̃? Quid valeret panis eſurienti ſi eum nõ comederet? Vñ poſt/q̃ꝫ ieſus xp̄s eſt ille quo oẽs ꝑditi indigeant datꝰ a deo. ideo eſt ſumme ↄueniens et ꝓpoꝛtionatꝰ hoibꝫ. Quia venit ꝓpter hoiem lapſum. ideo ꝓpoꝛtionat̃ ei in omnibꝫ: Ideo ieſus xp̄s facit vnã partem. et alii hoies faciũt aliã partẽ. Et idõ poſſumus facere cõparationẽ inter ipm ex vna parte. ⁊ inter oẽs alios ex alia parte. Vñ tota hũana natura reſpicit ipm: et ipſe re/ſpicit totã humanã naturã. Et ideo ipe ſe habet ad om̄s alios hoies ſicut redẽptoꝛ ad captiuos: ſic̄ ſatiſfactoꝛ ad obligatos. ſicut ſolutoꝛ ad debitoꝛes. ſicut reꝑatoꝛ ad deſtructos: ſicut recreatoꝛ ad annihilatos: ſicut medicus ad infirmos: ſicut reſuſcitatoꝛ ad moꝛtuos: ſicut illumĩatoꝛ ad excecatos: ſicut ductoꝛ ad deuiatos. Et vt oĩa in vno ṽbo ↄcludamus: ipe eſt oĩa om̄i homĩ lapſo ⁊ ꝑdito. Et idõ q̄ non co/gnoſcit ſe indigere xp̄o: ꝓ nihilo reputat eũ. Et qm̄ iam videmꝰ ad plenũ totũ la/pſum ⁊ totã coꝛruptionẽ ⁊ ꝑditionẽ hoĩs ⁊ ſtatũ in q̄ eſt. et illa q̄ deficiunt hoi: et q̄ debebat hr̃e q̄ ipe ꝑdidit. ⁊ q̃liter in hoie factũ eſt ↄtrariũ debito. idõ ſi volumus cognoſcere q̄ ſunt illa que hõ debet reciꝑe a xp̄o: opoꝛtet cognoſcere totã indigentiaꝫ hoĩs ac totũ eiꝰ defectũ. Vñ hõ ante oĩa indiget vt liberet̃ ab obligatiõe quã fecit ꝓpter pctm̃: q̄ eſt ſcđa obligatio. deinde indiget adiutoꝛio vt cõpleat ꝓmã obligationẽ naturalẽ quã debet deo: vt factũ hominis cõcoꝛdet cũ debito: vt. ſ. hõ faciat qđ debet. Et h̃ eſt liberare hoieꝫ ⁊ reſtaurare. ſ. liberare ipm totaliter a ſcđa obligatione q̄ eſt mala et infinita. et iuuare ipm ⁊ dare ei adiutoꝛiũ. ⁊ illud ꝑ qđ cõpleat ꝓmã obligationẽ. q2 ꝓma obligatio nõ p̃t deleri neq̃ꝫ deſtrui. q2 neceſſaria ẽ ⁊ incoꝛruptibilis. Hic ḡ in iſtis duobꝫ obliga/

Cõparatio xp̄i ad hoies

tionibꝫ cōſiſtit tota reꝑatio et reſtauratio
homis. Quia enī hō non ſoluit ꝑmā ob/
ligatiōem. īmo fecit totū ꝯtrariū. ideo eſt
malus: iniuſtus et corruptus et inimicꝰ
dei: et eſt ꝯtrariꝰ ſuo ſtatui. Et impoſſibi
le eſt ꝙ hō liberet a ſcđa obligatiōe que ē
ꝓpter offenſam: niſi ꝑmā cōpleat. qꝛ ſecun
da obligatio orta eſt ꝓpter h̄. qꝛ hō non
ſoluit ꝑmā. qꝛ ſi ꝑmā bene ſoluiſſet: ſcđaꝫ
Ti. ccl. nō incurriſſet: vt iā declaratū eſt ad plenū
Sic ergo hō neceſſario indiget: vt ieſus
xp̄s det ei remediū in iſtis duabꝫ obliga/
tionibus: vt ſcꝫ ſatiſfaciat ꝓ ſcđa: ⁊ totali
ter deſtruat ⁊ annihilet: et det hoī adiuto
riū vt cōpleat ꝑmā. qꝛ ꝑma nō pōt deleri:
ſed ſemꝑ manet. Et qꝛ hō ꝑdidit volunta
rie ⁊ ſponte: ⁊ reliq̇t adiutorium qđ habe
bat ad cōplēdū ꝑmā obligationē: ⁊ nolu/
it tenere cū potuiſſet: ſed ſua ꝓpria culpa
ꝑdidit. ideo meruit vt ſibi nunq̄ʒ reſtitue
retur: ⁊ tn̄ māſit obligatꝰ vt priꝰ. Et etiā
qꝛ cū h̄ offendit et iniuriauit deū. ideo ob
Mors xp̄i fuit libatō a malo. et adiutoriū ad bonum.
ligauit ſe ad penam infinitaꝫ. Et iō ieſus
xp̄s ꝑ ſuā mortē meruit hoī iſta duo ſcꝫ li
berationē ab obligatiōe ſcđa totaliter et
adiutoriū qđ ꝑdiderat ad cōplēdū ꝑmā.
Et qꝛ iſtud adiutoriū nō pt̄ dari niſi a di
uinitate: vt infundat hoī de nouo: ſicut
aīa infundit corpi. ideo ieſus xp̄s inq̄n/
tū hō meruit hoī iſtud adiutoriū vt reſti/
tueret ei. et etiā meruit hoī ipī totaliter in
dulgentiā ⁊ remiſſionē: abſolutionē et ve
niā ꝓ ſcđa obligatione. Inq̄ntū aūt deꝰ
ipſemet dat iſtud adiutorium: ⁊ influit de
nouo: et dat indulgentiā ⁊ veniā homī: et
abſoluit a ſcđa obligatiōe infinita. Et ſic
totū illud quo hō indiget eſt in ieſu chri/
Adiutoriū illud đr grā
ſto deo ⁊ hoīe. Et iſtud adiutoriū datur
gratis hoībꝫ: ⁊ nō ꝑ meritū ipoꝝ. qꝛ hō la
pſus nō pōt mereri: ſed dat ꝑ meritū xp̄i.
Et hoc eſt grā. qꝛ non dat ex debito ho/
minis lapſi: ſed ꝑ meritū hoīs dei. Quā/
uis omē qđ deꝰ dat pōt dici grā: tn̄ ꝑ ex/
cellentiā iſtud adiutoriū debet dici grā et
ſumma grā. Et qꝛ ſine adiutorio iſto hō
đr mortuus. quia nihil poteſt opari de il
lis que debet facere inq̄ʒtum hō. ſicut cor
pus ſine aīa. ideo iſtud adiutorium ſiue
iſta grā đr vita hoīs: ſalus hoīs: ſcđa aīa
hoīs. Et plus ē dare iſtud adiutoriū ho/
mini: q̄ʒ dare aīam ⁊ reſtituere vitā homī
mortuo. qꝛ ſine hoc hō eſt nihil: et q̄ſi ha/
bet non eſſe. Et hoc eſt viuificare hoīem
Xp̄s ꝑ mortem ſuā nos viuificauit.
mortuū. et reſtituere vitaꝫ hoī mortuo: ac
reformare: renouare ⁊ reficere hoīem ⁊ ſa
nare: lauare: purgare: ⁊ facere hoīem pul
chruꝫ: et reducere hoīem ad deū: et vnire
hoīem cum deo et ad eius amiciciaꝫ: et h̄
etiam eſt facere hominē iuſtum ſanuꝫ: bo
num et dignū regno dei. et hoc eſt etiā re
ſtituere formā filiationis: et facere de no/
uo filium dei ipſum hominē: et regenera/
re et naſci de nouo. Et ꝑ ꝯſequēs hoc eſt
facere hominēꝫ heredem hereditatis dei.
Hoc eſt etiā reformare formam fraterni/
tatis inter hominē et hominē. qꝛ ꝑ iſtud
adiutorium homo facit deo ſicut filiꝰ bo
nus patri. et homo facit homini vt frater
fratri. et ſoluit debitum et ius filiatiōis ⁊
fraternitatis. Et hoc eſt etiā cōuertere ho
minem et reducere ipm̄ de via erroris et
falſitatis ac mendacij ad viam veritatis.
et hoc eſt illuminare hominē in via eterni
gaudij: et reuocare ipſum a via triſticie:
et liberare a ſuitute peccati: et vitioꝝ cor
ruptione et maloꝝ opeꝝ: ac a corruptiōe
carnis: et ponere ipm̄ in libertatem verā.
Hoc eſt etiam hoīem redimere a iugo et
captiuitate: et a carceribꝫ ſue ꝓprie volun
tatis: ſui ꝓprij honoris et priuati amoris
et ponere ipm̄ in libertate et in patria vo/
luntatis dei. Hoc etiam eſt homī reſtitu
ere ſuum bene eſſe quod ꝑdiderat: ⁊ libe/
rare ipſum a ſuo malo eſſe in quo erat. et
hoc eſt etiam reſtituere homini ſpiritum
quē ꝑdiderat et ꝓpriam ſalutē.

O, iſtud adiutorium ſeu iſta gratia eſt
totum bene eſſe hominis: et eius carentia
eſt totum male eſſe eius.

Titulus.cclxxiiij.

UT autē iſtud
adiutoriuꝫ ſeu iſta grā q̄ reſti/
tuitur homī a deo ad cōplē/
dum et faciendū omīa que debet inq̄ntū
homo magis cognoſcat. cōſiderandū eſt
ꝙ homo a ꝑncipio dum fuit factꝰ a deo
receperat a deo eſſe: ⁊ cum hoc bene eſſe. ſꝫ
non optime eſſe. quia hoc expectabat ad/
huc. Et ꝑ eſſe intelligit viuere ſentire: in/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quid ſit eē homiſ ⁊ eiꝰ bn̄ eſſe

telligere: velle: amare: poſſe: ⁊ oīa que ꝑti/
nent ad corpꝰ ⁊ aīam. ⁊ ꝑ bn̄ eſſe intelligi
tur recte: iuſte: debite: ſancte ⁊ ꝟtuoſe vi/
uere. Et ſil'r ꝑ male eſſe intelligiť tortuo/
ſe: irregulariter: indebite iniuſte ac vicio
ſe viuere. Idē ḡ eſt dicere bn̄ ſic iuſte: ſan/
cte ⁊c. ⁊ idem eſt dicere male: ſicut iniuſte:
tortuoſe ⁊c. Acceperat ḡ hō a deo ꝑmo eē
viuere: ſentire ītelligere: velle: amare: poſ
ſe: et etiam bene eſſe: bn̄ velle bn̄ viuere et
bene amare: bene poſſe: et bene intellige/
re. ſeu qđ idē eſt recte: debite: iuſte: ſancte
⁊c. Acceperat ḡ bene eē quo ad corpꝰ et q̄
ad aīam. Et iſtud bene eſſe erat ſua boni
tas: ſua rectitudo: ſua iuſticia et ſua ſan/
ctitas: ſua virtus: ſua regula et ſua men/
ſura: que erat addita ſupra eſſe: ⁊ nō idē
qđ eſſe. imo poterat ſeparari ab eſſe. et pote
rat ipm̄ eſſe etiā expoliari ab illis: ⁊ rema

In ꝑtā/te hoīs fuit ſemꝑ bn̄ eē.

nere ſine illis ſi vellet. Tn̄ in ꝑtāte primi
hoīs erat cuſtodire et ſeruare illud bn̄ eſ/
ſe ſibi datū. ſ. ipam bonitatē et rectitudi/
nem et iuſticiā: ſanctitatē ⁊ ꝟtutē. Et ſi pri
mo cuſtodiuiſſet et ſeruaſſet hō ſuum be/
ne eſſe: trāſiuiſſet ⁊ ꝑueniſſet ad altiorem
gradū: videlicet ad optime eſſe. Sed pri
mus hō nō cuſtodiuit nec ſeruauit ſuum
bene eſſe. nec ipam bonitatē ſeu rectitudi
nem ⁊ iuſticiā et virtutē et menſurā ſeu re
gulā ſibi datā. qꝛ fuit deo inobediēs: in/
gratiſſimꝰ. ⁊ ideo ꝑdidit ſuū bene eſſe: ⁊
ſuum recte eſſe: et remāſit ſibi ſolū eſſe: vi

Bn̄ eſſe hoīs fuit eiꝰ veſtis.

uere: intelligere: ſentire: velle: amare ⁊ poſ
ſe. Et ſic remāſit hō nudus et expoliatꝰ.
qꝛ bene eſſe erat ſua veſtis. et loco bene: re
cte: iuſte: debite: ſancte ⁊ virtuoſe eſſe: ha
buit male/ oblique et tortuoſe: iniuſte: in
debite ⁊ vicioſe eſſe. Et ſic fuit peſſima ve
ſte indutus. Etiā fuit ꝓprijs veſtibus ex
poliatus ⁊ alienis indutus. et maxime q̄
ad aniam et ad liberꝝ arbitriū. Et ſic pri/
mus homo fuit expoliatus ſua bonitate:
ſua rectitudine: ſua iuſticia: ſua virtute. ⁊

Per malū corpiſ dꝫ quis iudicare malum anime

fuit in ea malicia: tortuoſitas ſeu obliq̄/
tas: iniuſticia et vitiū. Et vt cognoſceret
ſuū male eſſe q̄ ad aīam et liberꝝ arbitriū.
habuit male eſſe quo ad corpus: vt ꝑ ma/
le eſſe corpis iudicaret ſuū male eſſe q̄ ad
animam. Remanſit ergo ſolum homini
radicale. ſ. ipm̄ eſſe: viuere: ſentire: intelli/
gere: velle: amare ⁊ poſſe. qꝛ iſta ſunt radi/
calia. et iſta nō potuit deſtruere. ſed ꝑdi/
dit bonitatē iſtoꝝ et ſanitatē: et fuit facta
vulneratio in eis ⁊ ꝑuerſitas. Et iđo hō
ꝑ pctm̄ inobedientie annihilauit ſeipſum
q̄tū ad bn̄ eſſe. Et qꝛ bene: iuſte: debite:
ſancte: recte: pulchre: honeſte et virtuoſe
eſſe: eſt amabile: placibile: delectabile. ⁊ ꝑ
oppoſitū male: tortuoſe: oblique: iniuſte:
indebite: inhoneſte: vicioſe. turpiter ⁊ de
formiter eſſe: eſt odibile ⁊ diſplicibile. iđo
hō fuit diſplicibil' deo ⁊ nō acceptabilis:
neq̄ placēs. qꝛ annihilauerat ⁊ deſtruxe
rat pulchritudinē et decorē: et ſibi acq̄ſie
rat deformitatē et turpitudinē. Si autē
hō non habuiſſet aliqđ remediū: tunc de
male eſſe ꝑueniſſet ad peſſime eſſe. Ecce ḡ
gradus in hoīe. ſ. eſſe: bene eſſe et optime
eſſe: et ꝑ cōtrariū eſſe: male eſſe et peſſime
eſſe. et ipm̄ eſſe eſt ꝯtinue ad oīa: ⁊ eē ſem/
per remanet. Si ergo hō talis repiať q̄/
lem ſe fecit: neceſſario tanq̄ nihil valens
om̄ino iudicabiť ad ignem eternū. Et ſic

Bn̄ eſſe hoīs erat ſibi adiutoriū veniendi ad optimū eſſe.

iſtud bene: recte: iuſte: ſācte ⁊ debite: ſane
⁊ virtuoſe eſſe: erat adiutoriū datū homi
ſeu gr̄a data homī. cū quo adiutorio ho/
mo poterat facere quicq̄d debebat deo:
adimplere de facto totā ꝑmā obligatiōē
naturalem. et q̄diu hō cuſtodiuit et ſerua
uit iſtud bene et recte eſſe: tādiu factū cō/
cordauit cū debito. Sed ſtatim dum hō
ꝑdidit ſuū bene et recte eſſe: ſeu ſuā recti/
tudinem: factū ſuū fuit ꝯtrariū debito: ⁊
remanſit ipm̄ debitū et ipa obligatio vt
prius cum impotentia adimplendi ⁊ faci

Iuſta punitio homīs.

endi. Et q̄a hō ſua culpa ꝑdiderat iſtud
bene et recte eſſe cū quo poterat adimple
re totum debitū. ideo iuſtiſſime req̄rebat
ab ipo deus: vt faceret quod debebat: et
ſolueret ſuum debitū. Nec excuſabať. q̄a
non poterat. quia voluntarie et ſponte et
ſua culpa ꝑdiderat: et deus ſemel ſibi de/
derat. Si enī aliquis ꝑ violentiam remo
uiſſet ab eo iuſte bene eſſe: excuſareť hō qꝛ
nō poterat facere. qꝛ nō habet adiutoriū
cum quo faceret: et gratiā priorē a deo ſi/
bi datam. Et ideo ex iſtis veriſſime appa

Quid ſit r̄ſtaurare hominem.

ret: q̄ ita reformare: reparare ⁊ reſtaura/
re hoīem ꝑditū: nō eſt aliud niſi reducere
ipm ac ꝯuertere et mutare ꝺ malo tortuo

ſe: oblique: iniuſte: indebite ⁊ vitioſe eſſe ſeu viuere: ſentire: intelligere: velle: amare et poſſe: ad bñ: recte ⁊ debite: iuſte: ſancte ⁊ pulchre: ſane et ꝟtuoſe eē: viuere: ſentire: intelligere: amare: velle et poſſe ⁊ remouere ab ipo maliciā: tortuoſitatē et obliq̄tatē: iniuſticiā et inhoneſtatē: turpitudinē et deformitatē et vitiū. ⁊ reſtituere ſibi bonitatē: iuſticiam et rectitudinē: ſanctitatē: ſanitatē. honeſtatē: pulchritudinē et virtutē ꝓpriam. Et h̄ eſt maius facere q̄ꝫ reſtituere aīam corpi mortuo. Vñ corpus nō ꝑdidit aīam q̄ eſt vita ſua ſponte et voluntarie ⁊ culpa ſua. ſed hō ꝑdidit voluntarie et culpa ſua talē bonitatē ⁊ rectitudinē. iō reddidit ſe indignū: vt nunq̄ꝫ

Maria mia dīi r̄ꝑando hoīem

recuꝑet niſi deus ſibi det. Et iō in h̄ eſt ⁊ manifeſtaꝛ ſūma bonitas dei. qꝛ vult reſtituere homini indigno talē bonitatē ⁊ rectitudinē. et iō h̄ eſt maxima et puriſſima gr̄a ꝓcedens ex infinita dei bonitate et miſcdia. Iſtā aūt rectitudinē ſeu iſtud bñ eſſe: ſolus deꝯ pōt dare et reſtituere. ⁊ hō nō pt ex ſeipo hr̄e. qꝛ a ꝑncipio hō nō dedit ſibi bñ eē nec eē. ḡ homo nō poteſt ꝑ ſe recuꝑare poſtq̄ꝫ ꝑdidit. Sed qꝛ deꝯ erat offenſus ab hoīe et iniuriatus. iō neceſſe erat ꝙ deus ꝑmo placareꝛ: ⁊ offenſa tolleretur: ⁊ aliq̄s moreretꝛ ꝓ homīe: vt ei daretur iſtud bñ eē. Et iō deus dedit homini xp̄m: vt ipe ꝓ homīe tolleret offenſam: et mereretꝛ homini iſtā gr̄am: et iſtud bñ eē de nouo. Et ſic duobus indigebat hō ſcꝫ vt placaret deū: tolleretꝛ iniuria et offenſa de medio: ⁊ vt recuꝑaret bene eē.

Q, bñ eē hoīs ꝑditū recuꝑaꝛ ꝑ chriſtū

et iſta duo neceſſaria ſunt homī ꝙ recipiat a ieſu xp̄o. et ſic ꝑ xp̄m abſoluiꝛ homo ab offenſa: et reſtituiꝛ ei ſuū bñ recte: debite: iuſte: ſancte ⁊ virtuoſe eē. ſeu ſua bonitas: rectitudo: iuſticia: virtus ⁊ ſanctitas. ⁊ ita repaꝛ hō ⁊ reſtauraꝛ ꝑ xp̄m. ⁊ impoſſibile eſt aliquē hoīem recuꝑare iſtud bñ eſſe niſi ꝑ ieſum xp̄m deū et hoīem: et ꝑ meritū ſue mortis. Et ſic hō recipit bñ eſſe a xp̄o et indulgētiā: ⁊ vltimate gl'iam. Et ſic ſunt tria bñficia. ſ. indulgētia: gr̄a ⁊ gl'ia ſeu venia: bñ eſſe ⁊ optime eē. qꝛ in iſtis tribꝫ eſt ꝑfecta ſalus hoīs. Primū ē indulgētia ꝓpter offenſam. ſcd̄m eſt gratia ſeu bñ eſſe contra male eſſe. deinde ad gratiā ſeu bene eſſe ſeq̄tur finaliter gloria ⁊ optime eē. Gratie enī debeꝛ gl'a. Et oīa iſta emit chriſtus ꝓ homībꝫ ꝑ mortē ſuā ⁊ ſanguinē ſuum.

Q, in hoīe xp̄iano ſunt tres generationes diſtincte: ꝑ q̄s recipit tres diſtinctas res. ſ. corpus: aīam ⁊ bñ eſſe.

Titulus.cclxxv.

Quoniaꝫ autē ad cōplemētū hoīs tria ſūt neceſſaria. ſ. corpꝯ ſeu caro: aīa immortalꝭ: rōnalis ⁊ bñ eſſe. vel dicamus ꝙ duo ſūt neceſſaria. ſ. eē ⁊ bñ eē. ⁊ ipm eſſe cōphēdit corpꝯ ⁊ aīam. Aliud aūt ē corpꝯ aliud aīa. aliud bñ eē. qꝛ etiaꝫ corpꝯ ſeparꝛ ab aīa: et aīa a corpe. et tam corpꝯ q̄ꝫ aīa pñt ſeparī ab ipo bñ eē. qꝛ vtrūq̄ꝫ pōt hr̄e male eē. ſed tn̄ male eē corpis facilꝯ ſentitur ⁊ cognoſciꝛ q̄ꝫ male eē aīe. ⁊ qꝛ iſta tria ſunt realiter diſtincta: poſſumꝯ dicere: ꝙ

Adā ta recepit a deo

ꝑmus hō recepat tria a deo. ſcꝫ corpus ⁊ animā: et bñ eſſe. ita ꝙ vno ⁊ codē tpe receperat iſta tria immediate. Sed qꝛ ꝑmꝯ homo ꝑdidit bñ eſſe. remanſerūt ſibi corpus ⁊ aīa. ideo aliȷ̄ homīes generati ab eo: nō recipiebant niſi eſſe tm̄. ſ. corpus ⁊ animā. ⁊ nō recipiebant bene eſſe. ſed aliȷ̄ homīes non recipiebant ſicut ꝑmus homo. quia recipiebant corpus a ꝑmo homine: et animā a deo. ſed ꝑmus hō totū recepit immediate a deo. Et ideo in quolibet homīe alio ſunt et erant due generationes ⁊ duo patres. ſ. ꝑmus hō et deus. In ꝑma generatiōe q̄libet hō generatꝯ ꝑ cōem generationē recipit corpus ſeu carnē a ꝑmo hoīe mediate vel imediate. In ſcd̄a generatiōe q̄libet hō recipit īmediate aīam a deo. qꝛ deꝯ īmediate ꝑ ſe ſolum creat aīam rōnalē. q̄ꝫuis tam corpꝯ q̄ꝫ aīa totū ſit a deo: ſꝫ nō eodē mō. qꝛ q̄libet purus hō niſi ꝑmꝯ hꝫ duos pr̄es. ſ. patrem hoīem ⁊ deū. et iſti duo dant eē. ſ. corpꝯ et aīam. Sed ī homīe xp̄iano eſt alia tertia generatio. quia recipit bñ eſſe a xp̄o. et loquor de bñ eſſe q̄ꝫtum ad aīam ⁊ liberū arbitriū. Et ideo chriſtꝯ eſt tertius pater

Quilibꝫ xp̄ianus hꝫ tres pr̄es.

Xp̄ianus ergo habet tres generatiōes diſtinctas. In prima recipit carnē a primo homīe. In ſcd̄a recipit aīam a ſolo deo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et in tertia recipit bñ eſſe a xp̄o: q̄ eſt deꝰ ꝛ
hō ſimul. Et iſta tertia generatio et vlti/
ma eſt cōpleta. et ſine iſta hō nihil ē. Pri/
ma generatio eſt libidinoſa: turpis et cor
rupta: ꝛ ꝑ illaꝫ hō damna᷑. qꝛ recipiendo
carnē recipit culpā: corruptionē ꝛ penaꝫ.
etiā duo recipit hō in iſta generatōe: vide
licet carnē et corruptionē et maculā. Per
iſtā hō eſt odibilis deo: et accipit oīa ma
la. Sed ſcd̄a generatio q̄ eſt creatio anie:
ꝛ infuſio eiꝰ in carne: eſt munda: ſancta et
immaculata. ſed qꝛ caro eſt infecta et cor/
rupta: inficit aīam et corrūpit. Sꝫ venit
tertia generatio q̄ eſt ſanctiſſima: in q̄ re/
cipimꝰ bñ eſſe: qđ eſt tota bonitas: recti/
tudo et pulchritudo aīe. Et iſta reparat
aīam et reducit eā ad ſtatū debitū: et tol/
lit oēm corruptionē et maculā quaꝫ aīa
ꝯtraxerat ꝓpter ꝑmā generatōnē: et facit
hoīem amicū et filiū dei: et heredeꝫ regni
celoꝝ. Et iō iſta tertia generatio ꝯtraria᷑
ꝑme generatiōi. Vñ ꝑ ꝑmā caro dñaba
tur: ꝛ aīa erat ſubiecta carni corrupte: et
nullo mō poterat reſiſtere: ſed ꝑ tertiā ge
nerationē aīa dña᷑ carni: et caro ſubijci᷑
ei. qꝛ aīa recipit ſuū bñ eē: et ſuā rectitudi
nē et fortitudinē ꝑ tertiaꝫ generationem.
Etiā aīa recupat regnū ſuū: et caro ꝑdit.
Et etiā ꝑ primā generationē hō erat to/
tus carnał: brutalis ꝛ beſtiał: et ꝑ tertiaꝫ
hō fit ſpūalis: rōnalis ꝛ diuinꝰ. Itē ꝑ ꝑ/
mā generationē hō ꝑdit ſilitudinē dei: et
acq̄rit ſilitudinē diaboli et ꝑmi hoīs cor
rupti. ſed ꝑ tertiā in qua recipit bñ eſſe: et
recuperat ſuā pulchritudinē et bonitatē:
hō recuperat ſilitudinē dei quā ꝑdiderat
Item ꝑ primā generationeꝫ in q̄ hō reci/
pit carnē: hō acq̄rit radicē oīm maloꝝ. ſꝫ
ꝑ tertiā in q̄ hō recipit et recupat ſuū be/
ne eſſe: hō acq̄rit radices oīm bonoꝝ. Et
ſic in oībꝫ tertia generatio eſt ꝯtraria ꝑme
ꝛ dat homi oīa ꝯtraria ꝑme generationi.
Et iō ꝑmus hō et ſcd̄s hō ſcꝫ xp̄s. ſunt
ꝯtrarij quo ad generationē. Et iō primꝰ
hō ꝑ ſuā generationē quaſi annihilat ho
minē: et dat ſibi nō eſſe. ſed ſcd̄s homo. ſ.
Aīa per xp̄m re/ generat᷑. xp̄s deꝰ et hō ꝑ ſuā generationeꝫ dat eſſe
anie. Et ideo dr̄ regenerare aīam. qꝛ aīa
iam ſemel erat creata a deo. ſed ꝑ generati
onē ꝑmi homis erat ꝑdita. et ꝑ tertiā ge/
neratione recrea᷑ ꝛ regenera᷑ et renaſci᷑:
dū recipit bñ eſſe nouū et ſuā pulchritu/
dinē. Sicut enim in ꝑma generatiōe hō
habet prēm et mrēm. ita etiā mō in tertia
generatione q̄ ꝯtraria᷑ ꝑme. hō hꝫ prēm
et mrēm. ſ. xp̄m deū et hoīem. et mrēm. ſ.
eccleſiā ſponſaꝫ xp̄i et vxorē. Itē ſicut ꝑ/
mus hō ꝑ ſuā carnem corrupit omēs fi/
lios. ſuos et damnauit. ita ſcd̄s hō xp̄s ꝑ
ſuā carnē ſaluat et lauat ꝛ abluit et ſanat.
qꝛ caro ꝑmi homis fuit maculata ꝛ corru
pta. et caro ſcd̄i hoīs fuit et eſt ſemꝑ ima/
culata et pura. Et ideo ſicut aīa ex ſocie/
tate cū carne maculata ꝑmi hoīs macula
tur. ita ꝑ ꝯtrariū ex ſocietate cū carne ſcd̄i
homis aīa munda᷑ et purga᷑. Et ſic ca
ro eſt ꝯtra carnē: et generatio ꝯ̄ generati
onē. Et ſic apparet ꝙ oīs hō xp̄ianus hꝫ
tres generatiōes. In ꝑma recipit carnē.
ſcd̄a aīam: ꝛ ī tertia bñ eſſe. Sed alij ho
mines nō hñt niſi duas. Et de tāto xp̄ia
nus excellit alios hoīes. de q̄nto bñ eſſe
excellit et ſuperat eſſe cū male eſſe.

Qꝫ in xp̄ianis ſunt tres fraternitates.

Titulus. cclxxvi.

ET exinde ap
paret ꝙ xp̄iani hñt tres frater
nitates generales. qꝛ prio ſūt
fratres. qꝛ hñt vnū prēm et parte carnis
generalē. ſ. ꝑmū hoīem. in q̄ oēs homīes
fuerūt q̄n ipe ſolus erat. ſcd̄o hñt aliū pa
trē ex parte aīe. ſ. deū. a q̄ omēs īmediate
receperūt aīam rōnalē. et tertio hñt aliuꝫ
prēm ex ꝗ re ipius bñ eſſe: vt xp̄m deum ꝛ
hoīem in q̄ꝫtum eſt deꝰ idem cū ſcd̄o pa/
tre: et q̄ꝫtū ad deitatē. licet ſit filiꝰ dei q̄n/
tum ad ꝑſonā. Sed inter iſtas fraternita
tes tertia eſt melior. qꝛ in illa pr̄ deꝰ et ho
mo. et in ꝑma homo tm̄. et in ſecūda deꝰ
tm̄. Et ideo ſumme debent ſe amare om/
nes xp̄iani ꝑ iſtam tertiā fraternitatē. qui
habent talem prēm q̄ mortuus eſt ꝓ eis.
et fudit ſuū ſanguinē: et reſurrexit a mor
tuis: et viuit in eternū. aſcendit ad celos:
ſedet ad dexterā pr̄is: et venturꝰ eſt iudi/
care omēs homīes. Et ideo iſta fraterni/
tas eſt magne nobilitatis et excellentie.
magni amoris ꝛ magne bonitatꝭ: ꝛ maxi
me vnitatis quia fraternitas oritur a pa

Tres hēmꝰ frr̄nitates.

ternitate. Et ideo q̄ȝ non pōt eſſe melioꝛ:
dulcioꝛ ⁊ nobilioꝛ: maioꝛ ⁊ intimioꝛ pa/
ternitas q̄ȝ iſta: nec amoꝛoſioꝛ. iō faterni/
tas q̄ oꝛitur ex illa etiā eſt talis. Debēt eti
am ſe amare ꝓpter p̄mā fraternitatē: ſed
magis ſine cōparatiōe ꝓpter ſcđam fra/
ternitatē: q̄ eſt ꝓpter aīam. Etiā iſte tres
fraternitates habēt ſuos gradus ſicͭ coꝛ/
pus ⁊ aīa: et bene eſſe. Itē tertia fraterni
tas eſt infiniti precij. q̄ȝ xp̄s deꝰ ⁊ hō emit
eā ꝑ ſuā moꝛtē: dādo ſuā vitā finitā. ꝑ quā
moꝛtē emit indulgētiā ⁊ totum bene eſſe.
Et ideo q̄ȝ tm̄ ꝯſtat ꝙ fraternitas que eſt
ꝓpter bn̄ eſſe: debet cū ſūma diligētia cu
ſtodiri ne violeť. Et iſta tertia fraternitas
fecit viuere ⁊ reſurgere alias duas p̄mas
fraternitates: q̄ erant moꝛtue in hoīb;. q̄ȝ
chꝛiſtiani diligūt ſe ꝓpter omēs iſtas fra
ternitates. ⁊ diligūt alios hoīes qui non
ſunt xp̄iani ꝓpter p̄mā et ſcđam fraterni/
tatē. q̄ȝ q̄ȝuis caro ſit coꝛrupta in q̄ fun/
dať p̄ma fraternitas. attn̄ q̄ȝ deꝰ dū fecit
p̄mū hoīem: fecit oēs alios in ipo. q̄ȝ om
nes erāt in ipo q̄ȝtū ad carnē. ſed nō q̄ȝtū
ad aīam. iō ꝓpter iſtā veritatē quā deꝰ fe/
cerat: debēt ſe oēs hoīes amare: ⁊ reputa
re q̄ſi vnū hoīem. licet p̄mꝰ hō poſtea coꝛ
rūpendo ⁊ maculando et inficiēdo et de/
foꝛmando et deturpādo ſeipm in q̄ erant
oēs hoīes: coꝛruperit: maculauerit: infe/
cerit: defoꝛmauerit et deturpauerit eos.
Ubi ḡ nō eſt tertia fraternitas: ibi p̄ma ⁊
ſcđa moꝛtue ſunt. Itē etiā iſta tertia fra/
ternitas: eſt fraternitas grē. q̄ȝ bn̄ eſſe eſt
grā. etiā xp̄s eſt pr̄ grē. ſed alie due frater
nitates ſunt nature.

Q, iſtud bn̄ eſſe ſeu iſta grā figurať et
exemplificať in coꝛpe hoīs.

Titulus. cclxxvij.

Ut aūt clare videamꝰ diſtinctōeȝ
inter eē ⁊ bn̄ eē: ſeu inter aīam ⁊
bn̄ eſſe: ſeu inter naturā ⁊ grām q̄
liter nō ſūt vnū. imo vnum pt̄ eē ſine alio:
poſſumꝰ h̄ declarare ad oculū ī coꝛpe hu
mano in q̄ eſt totū figuratuȝ. Un̄ ī coꝛpe
hūano videmꝰ ꝑ experientiā ꝙ mēbꝛa reci
piūt eē ⁊ bn̄ eē: ⁊ hn̄t eē ⁊ bn̄ eē. Un̄ coꝛ:
epar ⁊ caput influūt et dant alijs mēbꝛis
q̄cq̄d hn̄t. Epar eni dat eſſe groſſum: et ē
q̄ſi coꝛpꝰ ipis mēbꝛis. q̄ȝ mittit eis humo
res groſſos: ex q̄b; mēbꝛa ſunt facta. ex q̄
bus nutriunť. et h̄ facit ꝑ venas ꝑ q̄s mit
tit ⁊ dat ſanguinē mēbꝛis. et eſt q̄ſi p̄rimꝰ
hō q̄ dat carnē ſolā. Deinde ipm coꝛ mit
tit oīb; mēbꝛis calorē naturalē ⁊ ſpm̄ vi/
talem: ꝑ quē oīa mēbꝛa viuunt et hn̄t eſſe
vitale. et h̄ ꝑ arterias. et ipm coꝛ eſt q̄ſi de
us: q̄ dat aīam coꝛpi. q̄ȝ ſicut aīa viuifi/
cat coꝛpus. ita ille ſpūs ſeu caloꝛ naturaľ
quē dať coꝛ: viuificat mēbꝛa. ⁊ iō eſt ſicut
aīa mēbꝛi. q̄ȝ ſine tali ſpū et caloꝛe mēbꝛa
eſſent moꝛtua: ⁊ nō eſſent mēbꝛa. Deinde
ipm caput exiſtens altiſſimū ſuꝑ oīa mē/
bꝛa: mittit ipis mēbꝛis ſenſum et motuȝ
ꝑ neruos. ⁊ ipm caput eſt ſicut xp̄s. q̄ȝ ſi/
cut motꝰ et ſenſus ꝓueniēs ex capite ē to
tū bn̄ eſſe membꝛi. ita illud qđ xp̄s dat ⁊
mittit: eſt totū bn̄ eſſe aīe ⁊ hoīs. Sicut
ḡ mēbꝛū ipſiꝰ coꝛpis recipit tres res a tri
bus. ab epate humoꝛes. a coꝛde vitā: et a
capite ſenſuȝ ⁊ motū. ſic ꝯfoꝛmiter hō re/
cipit p̄mo ab hoīe carnē. a deo aīam: et a
xp̄o deo ⁊ hoīe ſenſuȝ ⁊ motū. i. totū bene
eſſe et grām. Quicq̄d aūt dāt epar et coꝛ:
totū ꝑtinet ad eſſe mēbꝛi. ſȝ qđ caput dat:
ꝑtinet ad bn̄ eſſe mēbꝛi. ſ. ſenſus et motꝰ.
Un̄ qn̄ mēbꝛū ꝑdit ſenſuȝ et motū: tūc ꝑ/
dit ſuū bene eſſe in coꝛpe hūano. ſed tn̄ ꝓ/
pter hoc nō ꝑdit ſuū eſſe. q̄ȝ adhuc viuit ⁊
recipit influentiā ab epate et a coꝛde: ſed
nō capite. Etiā videmꝰ ꝑ experientiā ꝙ mē
brum pōt ꝑdere ſuum bene eſſe: et tn̄ non
ꝑdit ſuū eſſe. ſic homo pōt ꝑdere ſuum be
ne eſſe: et tamē remanet ſibi eſſe. ſ. coꝛpꝰ ⁊
aīa. Sicut videmꝰ ꝙ q̄ȝuis mēbꝛū nō re
cipiat ſenſum ⁊ motū a capite. ſicut qn̄ eſt
paraliticū. attn̄ ſempꝛ recipit influentiam
ab epate ⁊ a coꝛde. ita q̄ȝuis aliq̄s hō nō
recipit ſenſuȝ ⁊ motū: ſeu bn̄ eſſe a chꝛiſto
tanq̄ȝ a capite. attamē recipit influentiā a
deo. q̄ȝ ꝯſeruať in eſſe q̄ ad aīam: et reci
pit beneficiū creaturarū quo ad carnem.
Et ſicut videmꝰ ꝑ experientiaȝ: ꝙ ſenſus
et motus eſt q̄ſi ſuꝑadditū ſupꝛa eſſe mem
bꝛi: et eſt quaſi grā ſibi data a capite. vn/
de videmꝰ ꝙ membꝛuȝ hȝ duos motus.
vnū de natura ſua. et iſte motꝰ eſt cadere
deoꝛſuȝ verſus terrā. ⁊ aliū motū hȝ a ca
pite. ſ. motū ſurſuȝ ⁊ an̄ ⁊ retro. ⁊ iſte mo/
tus eſt ſupꝛa naturā mēbꝛi. Ita cōfoꝛmi

Aīa ha/ bȝ duos motus.

ter hõ hȝ duos mot⁹ q̄ ad aīam ſeu liberꝫ
arbitriũ: vnũ de natura ſua. ⁊ iſte motus
eſt cadere deorſuȝ ad nihil: ad non eſſe: ad
ꝓpriã volũtatẽ: ⁊ elongari a deo. et alium
hȝ a xp̄o. ſ. moueri ſurſuȝ ad deũ. ⁊ iſte mo
tus eſt ſup̄ naturã ſeu ſup̄ eſſe. q꞉ ſicut eſt
impoſſibile ꝙ mẽbꝝ moueaꝛ ſurſum niſi
ꝑ influentiã capitis. ita ẽ impoſſibile ꝙ li
berũ arbitriũ moueaꝛ ſurſum ad deũ: niſi
ꝑ influentiã xp̄i tanq̄ȝ capitis. ⁊ ꝑ iſtũ mo
tũ adimpleꝛ p̄ma obligatio naturalꝛ. Et
q̄uis iſte mot⁹ ſit ſupra naturã liberi ar/
bitrij. attñ hõ dȝ ip̄m hr̄e et obligaꝛ ad ha
bendũ. q꞉ p̄m⁹ hõ accepat talẽ motũ: ſed
culpa ſua ꝑdidit. ſicut mẽbruȝ corpis de/
bet talẽ hr̄e motũ vt poſſit moueri ſurſuȝ
Sic ḡ apparet ꝙ aliud eſt eſſe: ⁊ aliud eſt
bñ eſſe. ⁊ aliud eſt natura. aliud gratia. ꝑ
iſtud exemplũ patet: ꝙ oīs hõ q̄ non reci/
pit influentiã a xp̄o: eſt ſicut mẽbrum ſine
ſenſu et ſine motu in corpe. ⁊ ideo q̄ſi pro
nihilo reputaꝛ: niſi inq̄ȝ tũ p̄t recipe. Sic

Qualiꝛ xp̄us ſe habeat ad nos

ḡ ſe hñt xp̄iani ad xp̄m. et xp̄s ad chriſtia
nos. ſicut mẽbra ad caput: et ſicut caput
ad mẽbra. et inuicẽ ſe hñt xp̄iani ſicut mẽ
bra inter ſe. aliter nõ ſũt xp̄iani veri q̄ȝ tuȝ
ad rem. Itẽ ſicut ẽ fraternitas inꝛ mẽbra
triplex. ita et inter xp̄ianos. Pria frater/
nitas mẽbroꝝ eſt. q꞉ recipiunt humorem
groſſuȝ ab vno ⁊ eo dẽ. ſ. ab epate. ſcd̄a ẽ.
q꞉ recipiũt vitã et ſp̄m ab vno et eodẽ. ſcȝ
corde. et iſta ẽ nobilior. tertia eſt. q꞉ recipi
unt ſenſuȝ et motũ ab vno et eodẽ. ſcȝ ca/
pite. et iſta eſt nobiliſſima. Et ſi iſta tertia
fraternitas deficit mẽbris oībꝫ vel aliq̄bꝫ
ſicut fit in paralitico. tũc p̄ma fraternitaſ
et ſcd̄a nihil valẽt. imo ſunt mortue. q꞉ ꝑ
iſta mẽbra iuuãt ſeipſa inter ſe. Ita ſilꝛ ſi
fraternitas tertia q̄ eſt ꝓpter xp̄m defici/
at. alie mortue ſunt. ⁊ hoīes nõ ſe iuuant
inter ſe vt fratres.

Q, in hoīe xp̄iano ẽ vna noua obliga
tio maior q̄ȝ p̄ma. Ti.cclxxviij.

Ti. xc/ vi.

ET quoniaȝ ſi/
cut tractatũ fuit ĩ capitulo de
obligatiõe p̄ma. obligatio na/
turalꝛ tm̄ fuit et dare et recipe. iõ q꞉ deus
plus mõ dedit homĩ q̄ȝ ante dederat. q꞉
dedit ieſum xp̄m q̄ eſt de⁹ et hõ. vt mortẽ
ſuſcipet ꝓ homĩe. ideo de q̄nto plus valet
xp̄s q̄ȝ om̄es creature: de tanto plus obli
gatur homo ꝓpter xp̄m: q̄ȝ ꝓpter omnes
creaturas. Et q꞉ chriſtus eſt infinita pſo
na. ideo homo obligaꝛ ꝓpter xp̄m in infi/
nitũ. Et q꞉ in hoc de⁹ manifeſtauit amo/
rem infinitũ erga hominẽ. ideo homo ob
ligatur deo ad amandũ ipſum ſine men/
ſura. tam ꝓpter amorem ſuum: q̄ȝ etiam
ꝓpter chriſtum datũ hominibꝫ. qui talis
fuit vt vellet mori ſponte ꝓ homibꝫ. Et
ideo iſta eſt obligatio noua et maior q̄ȝ p̄
ma. quia maius eſt beneficiũ ſine menſu/
ra. Si autẽ obligamur iſta obligatõe cũ
prima. tunc erit vna infinita obligatio: q̄
non poteſt cogitari maior. Sic et obliga
tione infinita mala quã homo fecerat pro
pter peccata cauſata eſt vna obligatio in/
finita bona quã deus fecit. quia liberauit
hominẽ ab illa infinita obligatione mala
ꝑ mortem filij ſui ieſu chriſti. Prima obli
gatio fuit naturalis ꝓpter eẽ. ſ. ꝓpter cor
pus et animã. et ꝓpter totum mundum.
ſed iſta obligatio eſt ꝓpter bene eſſe ⁊ pro
pter chriſtũ. Prima obligatio fuit. q꞉ ho
mo de nihilo a deo factus fuit. ſed iſta ob
ligatio eſt. quia homo eſt iterũ factus de
nihilo. Unde duplex ẽ nihil. ſcȝ nihil ne/
gatiuũ: de quo deus fecit hominẽ p̄mo.
et aliud eſt nihil priuatiuũ qđ fecerat ho/
mo. qñ ꝑdidit bene eſſe. priuando ſeip̄m
a bene eẽ. et acq̄ſiuit male eſſe ſeu maliciã
et obliquitatẽ: iniuſticiã et vitiũ: turpitu/
dinem et deformitatẽ: q̄ ſunt nihil. Et ſic
hõ qñ p̄uauit ſeip̄m de ſuo bene eſſe: ceci/
dit in non eſſe: ſeu in p̄uatiuũ. ſicut hõ qñ
ꝑdit viſum: cadit in cecitatẽ: q̄ eſt nihil p̄/
uatiuũ et deformatiuũ. Et ideo cũ deus
extraxit hoīem de iſto nihil: dãdo ſibi be
ne eſſe: tunc fecit iterꝝ hoīeȝ de nihilo. Et
ſic deus p̄mo fecit hoīem cũ nõ eſſet. de/
inde fecit eum cũ perierat. ⁊ iõ hõ obliga
tur ꝓ ſe p̄mo facto. et etiã obligaꝛ ꝓ ſeipo
iteruȝ facto: ſeu refecto ⁊ reſtaurato. ⁊ de
quanto magis eſt reſtaurare ⁊ reficere q̄ȝ
primo facere: de tanto magis obligaꝛ pro
ſe reſtaurato q̄ȝ ꝓ ſeipſo facto. Unde ma/
iorem amorem et bonitatem oſtendit de
us homini. reſtaurando ipſum ⁊ reficien
do q̄ȝ faciendo ipſum. quia primo anteq̄ȝ

Obliga mur deo ĩ ĩfinitũ propter chriſtuȝ

Duo ni hil.

Maior bonitas reſtaurã do q̄ȝ cre ando oſ̄ ditur

eſſet homo.nõ meruerat vt fieri nõ debe/
ret.⁊ ſic nihil repugnãbat vt non fieret. ſed
poſtq̃ȝ hõ fact⁹ fuit peccãdo ⁊ deũ offen/
dendo:meruit vt illð pderet qð fact⁹ erat
et illud ꝓpter qð fact⁹ erat.⁊ idõ infinita
fuit iſta bonitas dei:et pietas ⁊ benigni/
tas ⁊ dilectio erga hoĩem.qñ ꝯ meritum
ſuũ ipm reſtaurauit ⁊ refecit.qꝛ meritum
hoĩs repugnabat:vt h̄ fieri non deberet.
Et etiã qꝛ ꝑ reſtauratiõe hoĩs de⁹ voluit
filiũ ſuũ eternũ deũ cũ eo fieri hoĩem.⁊ ꝑ
ꝯñs frẽm hoĩm.⁊ in h̄ dedit hoĩ ⁊ hũane
nature ſuã diuitatẽ.talit̃ ꝙ nõ poſſit ma/
gis dari.et deificauit hoĩem ⁊ exaltauit:
ꝙ nõ p̃t pl⁹ exaltari. Et in h̄ oñdit q̃ȝtuȝ
In redẽ ptõe oñ dit̃ dile/ ctio dei. — dilexit hoĩem.qꝛ hõ nõ potuit ſatiſfacere
niſi de⁹ fieret hõ.⁊ iõ indigebat hõ vt de⁹
fieret hõ:et ipe voluit h̄ facere ꝑ homĩe:et
magĩ voluit ꝙ fili⁹ ſu⁹ etern⁹ fieret hõ:⁊
moreret̃ q̃ȝ ꝙ hõ piret. Et iõ vſq̃ȝ ad vlti/
mũ de potẽtia de⁹ oñdit amiciciã ꝑ opus
⁊ ꝑ amorẽ quẽ hẽbat erga hoĩeȝ.cũ ĩ tãta
nccĩtate ⁊ talr̃ adiuuit hoĩem.⁊ ipe filius
dei fact⁹ eſt hõ ex volũtate ⁊ ſponte.⁊ pie
voluit dare vitã ſuã ⁊ ſeipm morti ꝓpter
hoĩem.et magĩ voluit mori q̃ȝ ꝙ hõ piret
Sic de⁹ magĩ obligauit hoĩem ſibi ſine
cõpatiõe reſtaurãdo q̃ȝ prio faciẽdo. Si
cut eni bñficia dei creuerũt ⁊ augmẽtata
Pro re/ dẽptiõe obliga/ mur dõ. — ſunt.ita obligatio erga deũ creuit et au/
gmẽtata ẽ. Et ita hõ bis dȝ ſeipm deo.et
q̃cq̃d p̃t poſtq̃ȝ dedit ſeipm hoĩ:q̃ȝtũ fie/
ri p̃t.et hõ dȝ ſeipm dare deo q̃ȝtũ fieri p̃t.
et h̄ hõ facere nõ p̃t.ſ.dare ſeipm deo: niſi
adiuuet̃ ꝑ xpm.qꝛ xp̃s dat adiutoriũ hoĩ
vt det ſeipm deo q̃ȝtũ fieri p̃t:nec adhuc
q̃ȝuis hõ det ſeipm deo.et milleſies mille
ſies nihil eſt ad recõpenſationẽ bñficiorũ
dei. Et iõ vt hẽat hõ qð reddat deo:et re/
tribuat ꝑ oĩb bñficijs acceptis: ſufficiẽ/
ter xp̃s dedit ſeipm hoĩ. Vñ ꝓmo ſeipm
obtulit:et dedit deo prĩ in cruce ꝓ homĩe
moriendo.deinde iterȝ reddidit ſeipm ho
mini reſurgẽdo.vt hõ offerret ipm et da/
ret deo prĩ in mẽoriã paſſiõis ⁊ mortĩ fi/
lij ſui ieſu xp̃i:⁊ meritũ ſuũ et mẽoriã illi⁹
amoris infiniti:quẽ xp̃s oñdit in paſſio/
ne. Et ſic xp̃s ventur⁹ ẽ hoĩ tã ꝓ obliga/
tione q̃ eſt ꝓ pctõ:q̃ȝ ꝓ obligatõe q̃ ẽ datĩ
bñficijs et acceptĩ.et vtraq̃ȝ ẽ infinita Et
ideo xp̃s ẽ oblatio et hoſtia ꝓ pctõ.et ob/ — Xp̃s eſt oblatio nr̃a pro pctis
latio ꝓ bñficijs acceptis.qꝛ nihil eſt acce
ptabile deo niſi xp̃s benigniſſim⁹ vel per
xpm. Et iõ q̃cq̃d hõ reddat deo:nihil ac/
ceptat̃ a deo:niſi ſit cũ xp̃o et cũ memoria
xp̃i.qꝛ ipe ſolus inq̃ȝtũ hõ: eſt acceptabil̃
deo:et alia ꝓpter ipm. Et iõ vt hõ ſuffici
enter r̃ndeat diuinitati ⁊ deo prĩ:oportet
ꝙ offerat ſeipm ſcȝ ſuũ amorẽ ⁊ ſuã deuo
tionẽ q̃ȝtũ fieri poterit.et h̄ ſil̃ offerendo
xpm.et ſic hõ ꝑ ieſum xpm hȝ ſufficientiã
vt reddat deo oĩa q̃ reddere debȝ. Ex his
apparet ꝙ hõ xp̃ian⁹ hȝ vnã nouã obli/
gationẽ:q̃ obligat̃ deo ſuꝑ aliã obligatio
nẽ primã cõem:ꝑ quaȝ oĩs hõ obligatur
deo.qꝛ hõ chriſtian⁹ nõ ſolũ eſt factus a
deo.imo eſt redẽptus et empt⁹.et preciuȝ
ſuũ eſt infinitũ ꝑ qð eſt empt⁹.ſ.vita ꝑſo
ne infinite ieſu chriſti dei et hoĩs: q̃ da
ta eſt ꝓ ſua liberatiõe. Et iõ hõ chriſtian⁹
ſi deum offendit et iniuriat:tũc facit ma/ — Magĩ obligat̃ xp̃ianuſ ꝓ pctõ q̃ȝ ĩfidel̃
iorem obligationẽ ꝓ peccato q̃ȝ oẽs alij
homines.quia alij homĩes non peccant
niſi contra vnam obligationẽ:ſed hõ chri
ſtianus contra duas. De quanto eni obli
gatio ꝓ beneficijs acceptis eſt maior:de
tanto obligatio ꝓ peccatis eſt maior. Et
ideo de tanto peccatũ ſeu offenſa chriſtia
ni excedit et ſuꝑat peccata et offenſas om
nium aliorũ.de quanto obligatio ſua ꝓ
beneficijs acceptis excedit obligationeȝ
omniũ aliorũ.et qꝛ excedit eam in infini/
tum.ideo etiã peccatuȝ chriſtiani excedit
peccato aliorũ in infinitũ.et ideo ad ma/
iorẽ penam eſt obligat⁹ q̃ȝ alij:⁊ ſine men
ſura. Et ideo ſumme cauere debet homo
chriſtianus ne offendat deum.

O, tota intentio:ſcientia ⁊ cogitatio:
memoria ⁊ applicatio et ſtudiuȝ chriſtia
ni:debȝ eſſe circa mortẽ ieſu xp̃i filij dei.

Titulus.cclxxx.

Et quia iã ad — Ti.cclxx
longum declaratũ eſt ꝙ mors
hominis dei erat illud per qð
ſoluȝ poterat fieri ſatiſfactio:liberatio et
redẽptio et ſolutio:et humane nature re/
ſtauratio.ideo poſtq̃ȝ talis mors iam fa/
cta eſt eo mõ quo fieri debuit:et ſuſtinuit
cã ieſus xp̃s q̃ eſt hõ deus et filius dei.et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

poſtq̃ in ipa morte ē tota ꝟtus reſtaura/
tionis hūane nature. q: fuit infiniti meri
ti qđ durat ī eternū. ⁊ ꝑ oñs in ipa morte
xpi ē totū bonū hoīs ⁊ totiꝰ hūane natu
re. ſeq̄tur ꝙ totū ſtudiū xpiani hoīs ⁊ ap
plicatio ſue intētōis ⁊ cogitatōis ⁊ memo
rie: dꝫ eē circa mortē ieſu xpi. et ꝙ tota ſci
entia xpiani dꝫ eē de morte xpi: ⁊ de ꝓprie
tatibꝫ ⁊ ꝯditōibꝫ et circūſtātijs eiꝰ: ⁊ đ ne
ceſſitate eiꝰ: ⁊ đ ſua ꝟtute ⁊ natura. Quid
enī dꝫ ſtudere ⁊ ſcire xpianꝰ niſi illud ī q̄
eſt totū bonū ſuū et ſua ſubā tota: totus
theſaurꝰ ſuus et oēs diuitie ſue: et videre
ſuā indigētiā ⁊ nccītatē? Quid eſt theſau

Theſaurus nr̄ ē in morte xpi.

rus hoīs niſi ipm̄ meritū? Ergo poſtq̃ ī
morte xpi ē oīe meritū hoīs. ſeq̄tur ꝙ to
tus theſaurꝰ hoīs ē in morte xpi. Et q̄d
etiā ꝟtus hoīs niſi meritū? Ergo cum in
morte xpi ſit oīe meritū. ſeq̄tur ꝙ ī mor
te xpi ē oīs ꝟtus hoīs. Qui ḡ vult ī ſe ha
bere oēm ꝟtutē ⁊ oīe meritū ⁊ oīe bo/
nū: recipiat ī ſe xpi mortē: et portet eā ī ſe:
⁊ incorꝑet eā ſibi. Sed q: mors xpi tran
ſit: ⁊ meritū eiꝰ ſꝑ manet ī eternū. iđ mors
xpi nō pōt recipi in hoīe niſi ꝑ memoriā
et cogitationē. Et iđ q: mors xpi ē radix
oīs meriti et oīs ꝟtutis: qñ hō recipit in
memoria et in cogitatione ſua mortē xpi:
tunc recipit ꝟtutē et meritū mortis eius.
Xp̄s enī recepit mortē ſuā de facto ⁊ reali
ter. ſed hō non p̄t eā recipe niſi ī mēoria ⁊
cogitatiōe. Et iđ ꝑ mēoriā mortꝭ ieſu xpi
ipa mors manet ī hoībꝫ. Et q: meritum
xpi ſꝑ viuit: et xp̄s ſꝑ eſt: licꝫ mors ſua nō
ſit. iđ q̄ hꝫ in ſe mēoriā mortis xpi: hꝫ in ſe
meritū et ꝟtutē xpi. et ꝑ mēoriā hō facit
mortē xpi ſuā: et incorꝑat eā ſibi: ⁊ vnit̄ cū
ea. ⁊ tūc hō facit vnā mortē xpi ī mēoria
ſua. et tal̄ mēoria viuificat hoīem: et facit
ipm̄ ꝑticipare in meritū xpi. Ecce ḡ ordi/
nē. mors xpi: meritū xpi et p̄mium mortꝭ
xpi. mors fuit cā meriti: ⁊ meritū cā p̄mij.
et totū h̄ dedit xp̄s hoībꝫ. q: dedit meritū

Mors xpi ē radix meriti ⁊ p̄mij

ſue mortis et p̄miū. Ergo q: ipa mors ē
radix meriti et premij. ſeq̄tur ꝙ q̄ nō reci/
pit et plantat ī ſe radicē: nō recipit fructū
ſcꝫ meritū et premiū. Et iđ mēoria mor/
tis xpi eſt radix ad recipiendū meritum ⁊
premiū xpi. Et vbi eſt maior ⁊ fortior me
moria: ibi recipit̄ magis de merito et de
virtute mortis. Et q: mors xpi data ē to
ti humane nature: et cuilibet homī libera

Ti. cc/lxxxix.

liter ſicut ſol. et eſt cōis oībꝫ ſicut ſol. iđ
q̄libet homo pōt eā recipe in mēoria ſua.
et vnus nō impedit alium. et ſic oēs ho
mines p̄nt ſimul accipe meritū xpi: recipi
endo memoriā ſue mortis. Debet igit̄ la/
borare oīs hō chriſtianꝰ vt fiat ⁊ ꝑma/
neat in eo mēoria mortis xpi. q: ꝑ memo
riam ipam manebit in eo virtus xpi ⁊ ipe
chriſtus. Per talē memoriā fit vera vnio
et obligatio inter chriſtū ⁊ chriſtianū. Ec
ce ergo tota ſcientia chriſtiani inq̃tū xpi
anus eſt conſiſtit in hoc vt cognoſcat du
as obligationes. ſcꝫ primā naturalē: et ſe/
cundā que eſt ꝓ peccato: ⁊ cognoſcat mor
tem chriſti. q: iſta ſunt ligata inter ſe. et q̄
ignorat ipas obligatiōes totaliter: igno/
rat chriſtū et mortē eius. q: neſcit neceſ/
ſitatē xpi et mortis eius. et iđ credit ipſū
eſſe ſupfluum et totū nihil ⁊ deriſorium.
Dū aūt cognoſcit hō duas obligationes

Cognitio ꝓp̄e idigētie diſpōit ad xpm̄ recipiendum.

ſuas q̄bꝫ obligat̄ deo: tūc fit in eo p̄para/
tio et capacitas ad ſuſcipiendū ī ſe xpm̄ ⁊
mortē ſuam ⁊ ꝟtutē ſuā. et cogitur ire ad
chriſtū. et quādo hō magis cognoſcit ne/
ceſſitatē ſuam et indigentiā: tanto magis
recipit chriſtū. Sicut enī cognoſcendo
ſeipm̄ inq̃tū erat hō ꝑ cōparationē ad ali
as creaturas inq̃tū lapſus et ꝑditus: in/
uenit et cognoſcit xpm̄ deū rectiſſime eſſe
et hoīē. Sicut enī hoī inq̃tū lapſus ē:
deꝰ hō eſt neceſſariꝰ. et ſicut hoī inq̃tum
hō eſt: neceſſariꝰ fuit deꝰ creator. ita homī
inq̃tū lapſus eſt ⁊ ꝑditꝰ: neceſſarius fuit
deꝰ redēptor et ſaluator. et h̄ eſt chriſtus.
Etiā duplex eſt ſcientia de homīe. vna eſt
inq̃tum homo eſt. ⁊ alia eſt de homīe in/
q̄ntum lapſus ⁊ ꝑditus eſt. Et ſil̄r et du/
plex eſt ſcientia de deo ꝓportionabiliter.
Una de deo inq̄ntum eſt deus: ⁊ alia in/
q̄ntū eſt hō. Et ideo quia homo ꝑ cogni/
tionē ſuīpſius aſcēdit ad cognitionē đi.
et tantū quantum de ſeipō cognoſcit: tan
tū cognoſcit de deo. ideo q̄ ignorat ſeipm̄
inq̃tum eſt homo: ignorat deū. ⁊ q̄ igno
rat ſeipſum inq̃tū eſt lapſus: ignorat deū
hoīem. ſ. xpm̄. Et ideo ſicut ſuperius: qñ

Ti. lxxxij. ⁊. lxxxiij.

volebamꝰ aliquid ꝓbare vel ſcire de deo
inq̃tum deus eſt. arguebamꝰ de homīe

inq̄ʒtū hō eſt.ita mō ſi volumꝰ aliq̄d pro
bare vel ſcire de xp̄o deo et hoie: debemꝰ
arguere ꝑ naturā hoīs lapſi et ꝑditi. Nū
q̄ʒ igitˀ hō debet recedere a ſeipo: nec a co/
gitatione ſuiꝑſiꝰ.et ita hō pōt cōſiderare
ſeipm inq̄ʒtū eſt hō: ⁊ inq̄ʒtū eſt homo la
pſus: et inq̄ʒtū eſt repatꝰ. Et iō hō duobꝫ
modis eſt opꝰ dei. videlicet opꝰ dei p̄mo
factū de nihilo. ſcd̄o eſt opꝰ dei repatū et
reſtauratū de lapſu et de ꝑditiōe. finalitˀ ⁊
vltimo erit opus dei glorificatū et ꝯſūma
tū. Etiā opa dei circa hoīem dicūtur eſſe
tria. videlicet opa ꝯditiōis: et opa reſtau
rationis: et opa glorificatiōis. Quia igitˀ
mors chriſti eſt tota cā reſtauratōis hoiſ
lapſi. ideo hō lapſus et reſtauratꝰ debʒ ap
plicare totum ſuum ſtudium circa mor/
tem xp̄i: vt ꝯtinue applicet eam ſibi: ⁊ re/
cipiat virtutē eius in ſeipo. Sicut enim
medicina aliq̄ vel herba habens virtutē:
nō ꝓficit infirmo niſi applicetˀ infirmo et
vniatur ei. ita mors xp̄i nō ꝓficit homi la
pſo niſi applicetˀ ei. nec homo aliter reci/
pit virtutem ab ea.

Q; q̄ʒuis hō lapſus reparetˀ et curetur
q̄ʒtū ad bn̄ eſſe aīe ⁊ q̄ʒtū ad malū volūta
riū. nō tn̄ repatˀ q̄ʒtū ad bn̄ eſſe corpis: et
q̄ʒtū ad malū qd̄ erat inuoluntariū.

Titulus.cclxxx.

Ti.ccl/ viij.

Declaratū aūt fuit ſupiꝰ ꝙ in hoīe lapſo fuit
duplex malū. ſ. malū aīe ſeu li
beri arbitrij qd̄ erat voluntariū. et maluʒ
corpis qd̄ erat inuoluntariū. Primū ma
lū erat malū culpe. ſcd̄m malū erat malū
pene. Sicut enī hō habebat duplex be/
ne eſſe. ſ. corpis et aīe. ita lapſus inuenit
duplex male ēē. ſ. corpis ⁊ aīe. qꝛ ꝑdēdo be
ne eſſe aīe ꝑdidit bn̄ eſſe corpis. qꝛ bene
eſſe corpis erat ꝓpter bene eſſe aīe. et ſi/
cut remanſit ēē aīe. ita remanſit ēē corpo
ris. Declaratū etiā fuit: ꝙ iſta duo mala

In eod̄ titulo.

aīe et corpis: ſeu iſtud duplex male eſſe
ꝯtrario modo ſe hn̄t in p̄mis duobꝫ hoi/
bus ⁊ in alijs deſcēdentibꝫ ab eis. qꝛ in p̄
mis duobꝫ malū voluntariū ſeu male ēē
aīe fuit cā mali inuoluntarij: ſeu male ēē
corpis. ſed in oībꝫ alijs naſcētibꝫ ab eis ꝑ
generationē libidinoſaʒ ⁊ corruptā. ma/
lū inuoluntariū ſeu male ēē corpis et car
nis fuit cā mali inuolūtarij: ſeu male eſſe
aīe ſeu liberi arbitrij. Quāuis aūt xp̄s re/
moueat ⁊ deſtruat ab hoīe lapſo malū vo
luntariū. ſeu male ēē aīe ⁊ liberi arbitrij. ⁊
reſtituat bn̄ ēē aīe: nō tn̄ remouet ab ho
mine. nec deſtruit malū inuoluntariū ſeu
male ēē corpis. imo remanet male ēē cor/
poris ſeu carnis cū bn̄ ēē aīe. Hoc aūt eſt
valde ꝯueniēs ꝙ in hoīe remanet maluʒ
inuolūtariū ſeu male ēē carnis: ſeu malū
pene: qd̄ idē eſt ꝓpt multa. Vn̄ hō nō co
gnoſceret ſe fuiſſe lapſuʒ ⁊ ꝑditū: ſi remo/
ueretˀ ab eo malū inuolūtariū ſeu malum
pene. Etiam nō cognoſceret bn̄ficiū infi
nitū ſibi datū: ⁊ reputaret totuʒ q̄ſi nihil.
Et iō ꝯueniēs ē valde hoī: ꝙ remaneant
ī eo mala ⁊ pene corpis ꝓpt bonū ſuū: vt
ꝯtinue cogſcat lapſuʒ ſuū q̄lis fuit: vt ſic
magiſ diligat ꝯtinue xp̄m: ⁊ vniatˀ cuʒ eo.
Sʒ tn̄ xp̄s ꝯuertit totū illud malū in bo
nū hoīs q̄ʒtū ad aīaʒ. Vn̄ ſic xp̄s ꝑ ſuaʒ
corpalē penā et mortē carnis ſue opatꝰ ē
infinitū bonū. ita valde rōnabile fuit vt i
hoīe etiā remaneret mors ⁊ pena: Sʒ ſic
mors ⁊ oīs pena corpalˀ fuit ī xp̄o volūta
rie: ⁊ iō meritoria ꝑ hoibꝫ. et fuit inſtr̄m li
beratōis hoīs. ita etiā vt mors et oīs pe/
na corpalˀ fieret in hoīe volūtaria ⁊ meri/
toria. ⁊ eēt inſtr̄m acq̄rēdi merita. Sic ei
mors ſua ⁊ oīs pena ſua corpalˀ fuit ſūmi
meriti. ita etiā mors hoīs ⁊ oīs pena cor/
poralˀ volūtarie aſſūpta ꝓpter xp̄m fieret
magni meriti. Si enī xp̄s ab hoibꝫ remo
ueret mortē ⁊ oēs penas corpales vt nō
poſſent pati. iā tolleret hoibꝫ occaſiōʒ me
rēdi ⁊ acq̄rēdi merita. qꝛ oīs pena volūta
rie et ſpōte aſſūpta ꝓpt deū ē meritoria ⁊
bona. ⁊ iō ñ fuit ꝯueniēs ꝙ remoueret ab
hoīe illud qd̄ poterat ēē iſtr̄m ad faciēdū
bonū ad honorē dei. Nō igitˀ xp̄s remo/
uet ab hoīe malū pene corpalˀ qd̄ erat in
uolūtariū: ſʒ ꝯuertit illud ī bonū hoīs: et
facit illud ēē volūtariū vt ſit meritorium.
Etiā xp̄s malū volūtariū qd̄ erat ī libero
arbitrio. et ī aīa facit īuolūtariū: odibile
et diſplicibile hoī. et malū īuolūtariū qd̄
erat ī corpe qd̄ erat tˀribile: odibile et fugi
bile ⁊ diſplicibile hoī (q̄d ei tˀribilꝰ mor
te) facit et reddit volūtariuʒ. amabile ho/

Q; xp̄s morte ſua non abſtulit malum pene in homie

Defectꝰ nr̄i ſit occaſionē merēdi.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

mini ⁊ appetibile. O mirabil' ↄuerſio iſta
Et iõ homini xpiano ſi vere xpianus eſt:
mors et oĩs pena corꝑal' eſt ꝓpt xp̄m ſū-
me amabil' ⁊ deſiderabil' ⁊ acceptabil'. q̄a
oĩs hõ xpianꝰ veraciter amat ⁊ vult imi-
tari xp̄m. qd̄ nõ poſſet facere: ſi nõ poſſet
pati mortẽ corꝑalẽ ⁊ penã ſic̃ xp̄s. Quid
eñi rõnabiliꝰ ꝙ̃ vt ſic̃ xp̄s ſuſtinuit mor-
tem volũtarie ⁊ penã corꝑalem. ita ⁊ xp̄ia-
nus ſuſtineat mortẽ et penã corꝑalẽ ꝓpt
xp̄m volũtarie. vt hoĩes habeãt in ſeipis
⁊ in corꝑe exteriori illud ꝑ qd̄ poſſint oſtẽ-
dere amorẽ interiorẽ ⁊ affectũ cordis er-
ga xp̄m. Quare ↄuenientiſſimũ eſt ꝙ re-
maneãt in hoĩb9 reꝑatis q̄ ad aĩam pene
corꝑales: nõ tñ vt regnarẽt ⁊ dñarent̃ ſic̃
Añ mortẽ christi mors do- mĩabat̃ nobis
ante. q2 timebant̃. Oĩe qd̄ timet̃ ab ali-
quo: dñat̃ ei: et regnat ſuꝑ eũ. ⁊ iõ mors ⁊
oĩs pena corꝑalis dñabat̃ homi: ⁊ regna-
bat ſupra hoĩez. q2 timebat̃ ab hoĩe. Sz
in hoĩe xpiano mors nõ timetur. nec aliq̄
pena corꝑalis. ⁊ ideo nõ dñat̃: ꝙ̃uis ſit ĩ
hoĩe. nec regnat. imo ſubijcit̃ volũtati eiꝰ.
Sed qm̄ in corꝑe et in carne hoĩs lapſi
erat etiã ↄcupiſcentia carnis ſeu volũtas
carnis inordinata: ꝑ quã caro erat corru-
pta et infecta. ꝑ quã caro dñabat̃ aĩe: et
ſubiugabat̃ ſibi totaliter ꝑ iſtã ↄcupiſcen-
tiam aĩa. ⁊ iſta volũtas carnis inordiata
⁊ libidinoſa erat verus inimicꝰ aĩe. q2 ꝑ
ipã aĩa erat corrupta ⁊ ĩfecta. ⁊ etiã caro
ipa ꝓpter iſtã ↄcupiſcentiam inimica erat
dei. q2 deꝰ creabat aĩaz mũdã. ⁊ iſta caro
ꝓpter iſtã ↄcupiſcẽtiã ſuã corrũpebat ⁊ ĩ-
ficiebat aĩaz, ⁊ trahebat ipã ad ſe: ſic̃ me-
retrix trahit viꝝ. Et iõ ꝙ̃uis iſta volũtas
ſeu ↄcupia carnis ſit inimica aĩe: et cor-
Chriſtꝰ morte ſua ñ remouit ↄcupiam carnis l' fomitez.
rũpit aĩam: et inimicet̃ deo. attñ non de-
buit deſtrui nec annihilari total'r nec de-
leri: vt nll'o mõ eẽt. imo ↄueniẽs fuit ꝙ re-
maneret cũ alijs penis corꝑalib9. quoniã
poſtꝙ̃ aĩa recuꝑabat ſuũ bene eſſe et ſuaz
bonitatẽ: rectitudinẽ et virtutẽ: ⁊ ſuã for-
titudinẽ. ⁊ ꝑ ↄſequens liberabat̃ a pote-
ſtate et dominio carnis. ideo q2 caro ꝑ il-
lam ↄcupiſcentiã dãnauerat aĩam. conue-
niens eſt ꝙ tal' inimicꝰ remaneat vt aĩa
vindicet ſe de ipo ſuo inimico capitali: et
ↄtinue ipm puniat et captiuet: ⁊ vincat:
⁊ pugnet ↄtra eũ indeſinẽter. qm̄ inimicꝰ
mortalis nõ debet ſtatim occidi: ſed debz
languere ⁊ paulatim deſtrui. Sufficit ei
aĩe ꝙ inimicũ ſuũ teneat ſub pedib9 ſu-
is: et dñetur ei: et ꝑcutiat ⁊ verberet ipm.
ideo ſufficit hr̃e aĩe adiutoriũ vt dñetur
ſuo inimico capitali. Item etiã eſſet aĩa
ocioſa q̄dãmodo niſi haberet inimicũ cõ-
tinuum cũ q̄ pugnaret ⁊ ſe exercitaret in
pugna ↄtinua cũ armis ſibi dat̃ a xp̄o. ⁊
ſic ↄtinue pugnãdo acq̄rit victorias ⁊ me-
rita. Itẽ etiã bonũ eſt homĩ vt ↄtinue ſen-
tiat ſuũ capitalẽ inimicũ: q̄ ipm dãnaue-
rat: et ſub cuiꝰ poteſtate erat. ⁊ ſic cogno-
ſcat grãm ſibi factam: ⁊ cognoſcat ſe acce-
piſſe grãm: et bene eſſe quantũ valet. ⁊ co-
gnoſcat ꝑ experientiã a q̄li inimico libe-
ratus ſit cui ante ſeruiebat: ⁊ timeat deuz
offendere: ne iteꝝ reuertat̃ ſub ptãte talis
inimici et tante corruptiõis: et ſemꝑ cogi-
tet a quanta corruptione et ſorditate aĩa
ſit liberata. et ſemꝑ grãs agat: et non tra-
dat obliuioni. Ergo fuit ↄueniens vt re-
maneat in hoĩe reꝑato ↄcupiſcẽtia: nõ tñ
vt regnaret ⁊ dñaret̃ ſicut ante. ſed ꝓpter
cauſas dictas. Et ſic apparet q̄liter xp̄s
oĩa mala hoĩs ↄuertit in bonũ. ⁊ ꝙ remo-
uet malũ aĩe ſeu volũtariuz. ⁊ dat bñ eſſe
aĩe. et malũ corꝑis facit volũtariũ et me-
ritoriũ: qd̄ ante erat inuoluntariũ.

De forma ⁊ mõ in q̄b9 ieſus xp̄s filius
dei ⁊ hõ verꝰ: vt verꝰ medicus et ſaluator
dat bñ eſſe: et grãm et ſalutẽ: ⁊ oĩa neceſſa-
ria homĩ lapſo. q̄b9 recipit hõ de facto et
modo regenerãdi et renouandi hoĩem: et
incorporandi eũ cum chriſto

Titulus. cclxxxi.

Q Voniaz autẽ
hõ lapſus et ꝑditꝰ indiget vt
recipiat bñ eẽ: ⁊ curet̃ a ſuo ma-
lo eẽ. indiget etiã vt recipiat indulgẽtiã ⁊
remiſſionẽ oĩm pctõꝝ ⁊ offenſaꝝ. ⁊ h̄ nul-
lus p̄t dare niſi ieſus xp̄s: vt iã declaratũ
eſt. ideo mõ oportet ſpecialiter venire ad Ti. cc-lxxv.
factũ et ad modũ ordinatũ et p̄finitum a
xp̄o: in q̄ hõ de facto recipiat oĩa nccãria
ſibi q̄ ad aĩam. Vñ ipe xp̄s ordiauit ĩ ec-
cleſia ſua modũ et formaz in q̄b9 ipſe dat
hoĩ grãm: et bñ eſſe et ſalutẽ. ⁊ hõ recipit
ea de facto. Vñ q2 bñ eſſe qd̄ hõ debz re-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf